

Socialstyrelsen

Model for tilbudsscreening

Den nationale koordinationsstruktur

marts 2020

Viden til gavn

Model for tilbudsscreening

Socialstyrelsen har i regi af den nationale koordinationsstruktur udviklet en screeningsmodel med henblik på at vurdere, om det enkelte tilbud har de fornødne forudsætninger for at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise til konkrete små og/eller komplekse målgrupper aktuelt omfattet af National Koordination.

Model for tilbudsscreening bringes i anvendelse i varetagelsen af følgende opgaver:

- Den generelle tilbudsmonitorering af det mest specialiserede social- og specialundervisningsområde
- Analyser af behovet for centrale udmeldinger
- Behandling af, og eventuelle opfølgninger på, afrapporteringer af centrale udmeldinger

Socialstyrelsens monitorering af tilbudsstrukturen i regi af den nationale koordinationsstruktur bygger på et afgrænset antal objektive kriterier, der indikerer, om et tilbud har forudsætningerne for at udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise. De objektive kriterier understøttes endvidere af en supplerende faglig vurdering. Data om tilbudsstrukturen tilvejebringes fx gennem afrapporteringer eller spørgeskemaundersøgelser alt afhængigt af, hvilken sammenhæng screeningsmodellen indgår i.

Et tilbud kan levere indsats til flere målgrupper, men hvorvidt et tilbud har de fornødne forudsætninger for at være højt specialiseret, vil alene blive vurderet ud fra dets højt specialiserede indsats og ekspertise til én konkret målgruppe ad gangen. Vurderingen af kriteriet om borgerflow vil eksempelvis bero på antallet af borgere i den konkrete målgruppe – også selvom tilbuddet samtidig leverer indsats til andre målgrupper.

Screeningsmodellen består af to sammenhængende vurderinger:

- En objektiv vurdering med udgangspunkt i et afgrænset antal kriterier
- En supplerende faglig vurdering

Screeningsmodellens objektive vurdering

Screeningsmodellens objektive vurdering tager afsæt i Tilbudstrappen jf. figur 1 nedenfor. Tilbudstrappen består af fire objektive kriterier for vurdering af tilbuds forudsætning for at udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise til en given lille og/eller kompleks målgruppe.

Figur 1: Tilbudstrappen – objektive kriterier for vurdering af tilbuds forudsætninger for at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise til en konkret målgruppe

- **Borgerflow:** Tilbuddet leverer gennemsnitligt indsatser eller borgerrettede rådgivningsforløb til minimum tre borgere årligt i målgruppen.
- **Medarbejdervolumen:** Tilbuddet har minimum tre fastansatte medarbejdere, der aktuelt indgår – eller har de fornødne forudsætninger for at kunne indgå – i den højt specialiserede indsats til målgruppen.
- **Praksiserfaring:** En overvægt af tilbuddets medarbejdere med de fornødne forudsætninger for at kunne indgå i den højt specialiserede indsats til målgruppen (medarbejdervolumen) har minimum fire års praksiserfaring med målgruppen.
- **Kompetencer:** De faggrupper, der vurderes som afgørende for indsatsen til den konkrete målgruppe, indgår enten internt tilstedeværende eller eksternt inddragede kompetencer i tilbuddets højt specialiserede indsats.

Tilbud bliver i udgangspunkt vurderet trinvist i Tilbudstrappen. Den væsentligste forudsætning for at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise er, at tilbuddet hvert år har et vist flow af borgere i den konkrete målgruppe (trin 1). Derfor vurderes tilbuddet ud fra, om det i gennemsnit over tre år har leveret indsatser eller borgerrettede rådgivningsforløb til minimum tre borgere årligt i målgruppen.

Det er ligeledes væsentligt, at der indgår flere medarbejdere i den borgerrettede indsats til den konkrete målgruppe for at kunne opretholde et fagligt vidensmiljø med en vis robusthed (trin 2). Derfor vurderes tilbuddet ud fra, om det som minimum har en medarbejdervolumen på tre fastansatte medarbejdere, der enten aktuelt indgår – eller som har de fornødne forudsætninger for at kunne indgå – i en højt specialiseret indsats til den konkrete målgruppe.¹

For trappens to øverste trin gælder det særligt, at der kan være målgruppe- eller tilbudsspecifikke forhold, der bør være opmærksomhed på i den supplerende faglige vurdering og evt. tages forbehold for i den samlede vurdering af tilbuddenes forudsætning for at være højt specialiserede.

¹ Ved at åbne op for tilbuddets fortolkning af, hvilke af deres medarbejdere der har de fornødne forudsætninger for at kunne indgå i en højt specialiseret indsats til den konkrete målgruppe er der en risiko for overestimering. Dette korrigeres dog delvist ved Tilbudstrappens trin 3 – Praksiserfaring.

For at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise på et tilbud, bliver der i den objektive vurdering lagt vægt på, at de medarbejdere, der indgår i den højt specialiserede indsats - eller vurderes til at have de fornødne forudsætninger til at kunne indgå - har en overvægt af praksiserfaring med indsatser til borgere i den konkrete målgruppe (trin 3). Målgruppespecifik praksiserfaring vurderes i Tilbudstrappen at være opbygget og have en vis tyngde efter fire års aktiv praksis med målgruppen². Kriteriet er særligt væsentligt for tilbud med en lille og derved mindre robust medarbejdervolumen til den konkrete målgruppe (trin 2). Omvendt gælder det, at jo større tilbuddets medarbejdervolumen til målgruppen er, desto mindre afgørende er det om der er en overvægt, så længe der er et robust erfaringsmiljø omkring målgruppen. Vægtningen heraf vil indgå i den supplerende faglige vurdering.

Endeligt bliver der i den objektive vurdering lagt vægt på, at de faggrupper, der er vurderet som afgørende i indsatsen til en konkret målgruppe, indgår i den højt specialiserede indsats (trin 4). De afgørende fagkompetencer er individuelle for den konkrete målgruppe, og kriteriet er derfor ikke generisk på samme vis som Tilbudstrappens trin 1-3. De afgørende kompetencer til en konkret målgruppe kan være tilstede internt på tilbuddet via de fastansatte medarbejdere eller være tilknyttet eksternt via inddragelse af særlige fagpersoner uden for tilbuddet. Hvorvidt visse afgørende kompetencer vurderes at skulle være tilstede internt i tilbuddet, eller om det er tilstrækkeligt, at alle de afgørende kompetencer inddrages i indsatsen i et eller andet omfang (internt eller eksternt), er tilbuds- og målgruppenspecifikt og vil indgå i den supplerende faglige vurdering.

For kompetencekriteriet gælder det, at der er forskellige tilgange til vurderingen. Hvilken tilgang, der tages afsæt i, afhænger af den konkrete målgruppe:

- 1) Der kan være tale om, at en eller flere særlige kompetencer vurderes afgørende for at kunne levere en højt specialiseret indsats til en specifik målgruppe. Et eksempel kan være, at *neuropsykologiske* kompetencer vurderes afgørende i indsatsen til *voksne med kompleks erhvervet hjerneskade*.
- 2) Der kan være tale om, at en tværfaglighed og dermed en kombination af kompetencer inden for forskellige fagområder vurderes afgørende for at kunne levere den højt specialiserede indsats til en konkret målgruppe. Et eksempel kan være, at der i et tilbuds indsats til *borgere med svære spiseforstyrrelser* bør være en tværfaglighed til stede med henblik på at sikre en helhedsorienteret indsats. Denne tværfaglighed består af minimum tre faggrupper ud af en række eksplicit udpegede faggrupper, der kan være relevante for at kunne levere højt specialiserede indsatser til målgruppen.
- 3) Der kan være tale om en kombination af de to ovenstående, hvor der både er behov for en eller flere særlige kompetencer og er behov for en tværfaglighed i indsatsen. Et eksempel kan være, at der i et tilbuds indsats til *børn og unge med alvorlig synsnedsættelse* både er behov for *synskonsulenter* og behov for en tværfaglighed bestående af et antal faggrupper ud af en række eksplicit udpegede faggrupper.

De tilbud, der opfylder alle fire objektive kriterier i Tilbudstrappen, vurderes som udgangspunkt at have de grundlæggende forudsætninger for at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise i forhold til en given målgruppe. Der kan imidlertid forekomme undtagelser i forbindelse med fx særlige målgrupper eller tilbudstyper, som skaber behov for en mere konkret og individuel vurdering, end de objektive kriterier giver mulighed for. I den samlede screeningsmodel skal den objektive vurdering med udgangspunkt i Tilbudstrappen derfor altid suppleres af en faglig

² Argumentet for grænseværdien fire år for kriteriet Praksiserfaring er følgende: I 1. og 2. år som medarbejder, der indgår i en indsats til en given målgruppe, opbygges erfaring og relevante kurser/efteruddannelse mv. gennemføres. I det 3. år opnås erfaring med at anvende de erhvervede kompetencer fra kurser/efteruddannelse i praksis.

vurdering, hvorigennem der kan tages højde for eventuelle målgruppe- eller tilbudsspecifikke forhold.

Screeningsmodellens supplerende faglige vurdering

Tilbudstrappens objektive kriterier er udviklet med henblik på at kunne sortere i større mængder af data om meget forskelligartede tilbud til målgrupper med meget forskellige behov. Formålet med den supplerende faglige vurdering er at korrigere for særlige forhold omkring en konkret målgruppe, tilbudstype eller et konkret tilbud, som den objektive vurdering ud fra Tilbudstrappen ikke kan opfange.

Den faglige vurdering består af en konkret vurdering af det enkelte tilbud og af den tilbudsstruktur, tilbuddet indgår i. Vurderingen foretages med afsæt i styrelsens kendskab til tilbuddene og målgruppens indsatsbehov. Både interne og eksterne videnshavere inddrages i den supplerende faglige vurdering efter behov.

Den supplerende faglige vurdering består som udgangspunkt af følgende elementer:

- VISO's faglige vurdering af det enkelte tilbud til en konkret målgruppe og en afdækning af det enkelte tilbuds konkrete opgaver i VISO-regi.
- Faglig vurdering af de enkelte tilbud til en konkret målgruppe fra relevante interne og/eller eksterne videnshavere med indsigt i målgruppen og dens tilbudslandskab.
- Eventuelle sanktioner på det enkelte tilbud for så vidt tilbuddet er omfattet af lov om socialtilsyn (godkendelse med vilkår, påbud og skærpede tilsyn).

Den supplerende faglige vurdering kan således påvirke den samlede vurdering af konkrete tilbuds forudsætninger for at kunne udvikle og opretholde en høj specialisering og ekspertise til en eller flere konkrete små og/eller komplekse målgrupper. Dette er illustreret i de følgende to afsnit.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk